

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ПАША НА ОБЩИНА ЯБЛАНИЦА ЗА КАЛЕНДАРНАТА 2027 г.

I. ОСНОВАНИЕ

Настоящият Годишен план за паша е разработен на основание чл. 37о, ал. 4 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ), съгласно който същият се изготвя ежегодно и се внася за разглеждане и приемане от Общински съвет.

II. ОБХВАТ

Годишният план за паша посочва годишното ползване на мерите, пасищата и ливадите от Общински поземлен фонд в населените места на територията на Община Ябланица, като определя размера и местоположението на мерите, пасищата и ливадите за общо и за индивидуално ползване и правилата за ползването на мерите, пасищата и ливадите на територията на общината на основание чл. 37о, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗСПЗЗ.

III. ЦЕЛ

Целта на плана е да се подобри стопанисването, контролът и редът за ползването на мерите, пасищата и ливадите – общинска собственост, както и да се повиши положителното въздействие върху околната среда, спазвайки добрите селскостопански практики.

IV. СПИСЪК С РАЗМЕРА И МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО НА МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ ОТ ОБЩИНСКИ ПОЗЕМЛЕН ФОНД НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЯБЛАНИЦА

Мерите, пасищата и ливадите, включени в списъка са имоти от общинския поземлен фонд са представени в Приложение № 2 и Приложение № 3.

V. ПОЛЗВАНЕ НА ОБЩИНСКИТЕ МЕРИ, ПАСИЩА И ЛИВАДИ ОТ ОБЩИНСКИЯ ПОЗЕМЛЕН ФОНД

Размера и местоположението на мерите, пасищата и ливадите, както и правилата за общо и за индивидуално ползване на територията на община Ябланица в зависимост от броя и вида на отглежданите пасищни селскостопански животни на територията на съответното землище се определя от Общински съвет Ябланица с решение, прието с мнозинство от общия брой на съветниците.

VI. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОБЩИНАТА И ПОЛЗВАТЕЛИТЕ.

1. Общината е длъжна:

1.1. Да предостави и осигури безпрепятствено ползване на мери, пасища и ливади – общинска собственост за ползване от земеделските стопани - животновъди, собственици или ползватели на животновъдни обекти регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, които отглеждат пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните.

1.2. При недостиг на мери, пасища и ливади в дадено землище, да предостави такива в съседно землище.

1.3. Да упражнява контрол за спазване на мерките за опазване, поддържане и подобряване на ползването на пасищата, мерите и ливадите.

2. Ползвателите на мерите, пасищата и ливадите са длъжни:

2.1. Да заплащат в срок определения наем за ползване на общинските пасища, мери и ливади;

2.2. Да ползват предоставените мери, пасища и ливади за индивидуално ползване единствено за паша на притежаваните от тях и регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните пасищни селскостопански животни;

2.3. Да ползват предоставените мери, пасища и ливади за индивидуално ползване единствено за паша на животните, на които са извършени мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози;

2.4. Да не разорават предоставените им мери, пасища и ливади и да не променят начина на трайно ползване;

2.5. Да опазват постоянно затревените площи в близост до гори от навлизане на дървесна и храстовидна растителност в тях. Провеждането на сеч на отделно стоящи и групи дървета да извършват съгласно Закона за опазване на селскостопанското имущество;

2.6. Да използват мерите, пасищата и ливадите щадящо и да районираат пашата с оглед на опазването им;

2.7. Задължително да почистват мерите, пасищата и ливадите от камъни, битови, строителни, промишлени и др. отпадъци;

2.8. При ползването на мерите, пасищата и ливадите е необходимо да се спазват Условието за прилагане на стандарти за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС), определени и одобрени със Заповед № РД 09-786/20.07.2023 г. на Министъра на земеделието и храните, изменена със Заповед № РД 09-874/08.08.2024 г. и Заповед № РД 09-769/16.07.2025 г. на Министъра на земеделието и храните:

ДЗЕС 1: Поддържане на съотношението на постоянно затревените площи към земеделската площ на национално ниво и на ниво стопанство.

Съотношението на постоянно затревените площи спрямо общата земеделска площ, декларирана от земеделските стопани през съответната година, не трябва да намалява с повече от 5 % спрямо референтното съотношение от 12,61 %, определено през 2018 г. Съотношението се поддържа ежегодно на национално ниво.

При спад на съотношението с повече от 5 % през съответната година, земеделските стопани на ниво стопанство, които са преобразували постоянно затревени площи и са допринесли за намаляването на съотношението през съответната година спрямо предходната, се задължават да възстановят разораните през съответната година постоянно затревени площи.

ДЗЕС 2: Опазване на влажните зони и торфищата.

В границите на влажните зони и торфищата, при всички видове земеделски площи се забраняват:

- всички дълбоки почвени обработки, свързани с обръщане на почвения хоризонт (дълбока оран 20-35 см или плитка оран 10-20 см), дълбоко разрохкване (60-80 см);

- пресушаването и дренирането;

- преобразуването и разораването на постоянно затревените площи;

- изгарянето на растителността;

- използването на минерални и органични азотсъдържащи торове и продукти за растителна защита.

Стандартът се прилага от 2025 г., съгласно Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.

ДЗЕС 3: Забрана за изгаряне на стърнища.

Забранява се изгарянето на стърнищата, освен по фитосанитарни причини, установени по съответния ред и придружени с документ от компетентен орган, указващ размера на площта, за който се прилага.

ДЗЕС 4: Изграждане (поддържане) на буферни ивици по протежението на водните течения.

Забранява се използването на минерални и органични торове, както и на продукти за растителна защита в буферните ивици:

- с ширина минимум 5 метра на равнинни площи (до 5,0 % или до 3°) ,по протежение на повърхностни водни течения (реки, потоци, канали, езера, язовири, море), с изключение на оризовите клетки;

- с ширина минимум 10 метра на равнинни площи (до 5,0 % или до 3°) при торене с течна фракция на оборския тор;

- с ширина минимум 10 метра при торене на площи при наклонени терени (до 10,0 % или до 6°);

- с ширина минимум 50 метра при площи с остър наклон $\geq 10,0$ % (над 6°);

Буферните ивици трябва да имат минимална ширина 5 метра при равнинни терени и повече – 10 и 50 метра при наклонени терени. По протежение на повърхностните водни обекти трябва да имат растителна покривка или остатъци от нея през цялата година, съставена от тревисти, храстовидни или дървесни видове.

Буферните ивици при оризовите клетки по протежение на напоителни и отводнителни канали са с минимална ширина - 2 метра.

Водни течения са повърхностни водни тела и включващи отделни и значителни елементи от следните повърхностни води: езеро, язовир, поток, река или канал, част от поток, река или канал,/включително напоителни и отводнителни канали/, преходни води или разширение на крайбрежни води.

ДЗЕС 5: Управление на обработката на земята или подходящи техники за култивиране за намаляване на риска от деградация на почвите като се отчита наклона на склона.

За ограничаване на ерозията на земеделски парцели с наклон ≥ 10 % се прилага:

- за обработваемите земи, почвообработващите операции се извършват напречно на склона или по хоризонталите на терена (контурна обработка) или една от следните почвени обработки – вертикални обработки без обръщане на слоя, минимални, ивични или нулеви обработки на почвата;

- за трайните насаждения, отглеждани на наклон върху застрашени от ерозия почви, обработката на почвата се извършва напречно на склона или по хоризонталите, или се извършва една от следните противоерозионни дейности: терасиране, оформяне на буферни противоерозионни ивици.

Не се извършват механизирани дейности по обработка на почвата върху наводнени или преовлажнени почви в цялото стопанство.

ДЗЕС 6: Поддържане на минимална почвена покривка през периоди, които са най-чувствителни.

В периода от 01 юни до 30 септември включително в земеделското стопанство е задължително върху минимум 80% от цялата обработваема площ да се поддържа минимална почвена покривка.

Поддържането на минимална почвена покривка се постига чрез:

- налична основна култура; или
- налична втора или междинна/покривна култура; или
- оставяне на растителни остатъци, включително стърнища и/или самозасети площи; или
- мулчиране.

На земеделските стопани се предоставя възможност при изпълнението на стандарта да осигурят последваща култура в рамките на:

- 2 седмици след премахването на предходната растителна покривка;
- 3 седмици след премахването на предходната растителна покривка само за площите с последваща култура рапица.

При трайните насаждения, за осигуряване на минимална почвена покривка върху минимум 50 % от площта с трайни насаждения в стопанството, се извършва укрепване на междуредията чрез затревяване, засяване с покривни култури или мулчиране през чувствителния период (от 01 юни до 30 септември).

Чувствителен период: период от годината (от 01 юни до 30 септември включително), през който почвата не е покрита с растителна покривка и съществува опасност от настъпване на деструктивни процеси (различни видове ерозия, екстремно засушаване).

ДЗЕС 7: Сеитбооборот (ротация) на културите върху обработваема земя, с изключение на култури, отглеждани под вода или диверсификация на културите.

За изпълнение на ДЗЕС 7 на земеделските стопани се дава възможност да изберат да приложат ротация или диверсификация на културите, както следва:

7.1. На обработваема земя с площ над 10 ха, земеделският стопанин осигурява ежегодно смяна на отглежданата култура (ротация) на земеделския парцел върху минимум 35% от обработваемата земя в стопанството си. Втората култура се счита за ротация ако е засята/засадена след прибирането на основната култура и е налична на парцела до подготовката на почвата за сеитба на следващата основна култура.

При избор на изпълнението на настоящия стандарт чрез ротация, земеделският стопанин след третата година е длъжен да гарантира, че всички земеделски парцели от обработваемата земя от стопанството са били обект на ротация по отношение на културата, отглеждана през референтната 2023 година на ниво парцел.

Горните правила не се отнасят за площи, заети с оризови клетки, многогодишни култури, треви и други тревни фуражи и земя оставена под угар.

7.2. На обработваема земя с площ над 10 ха, земеделският стопанин осигурява ежегодно разнообразяване на културите чрез диверсификация.

- При стопанства, в които размерът на обработваемата земя е над 10 и до 30 хектара включително, диверсификацията на културите се състои в засяване на обработваемата земя в стопанството с поне две различни култури. Основната култура не може да превишава 75% от обработваемата земя.

- При стопанства, в които размерът на обработваемата земя е повече от 30 хектара, диверсификацията на културите се състои в засяването на обработваемата земя в стопанството с поне три различни култури. Основната култура не може да заема повече от 75% от обработваемата земя, а двете основни култури не могат да обхващат заедно повече от 95% от обработваемата земя.

За целите на диверсификацията, култура означава едно от следните:

- а) култура от който и да е от различните видове, определени в ботаническата класификация на културите;
- б) култура от който и да е от видовете при Brassicaceae, Solanaceae и Cucurbitaceae;
- в) оставена под угар земя;
- г) треви или други тревни фуражи.

От изискването, посочени в т. 7.1. и т. 7.2. се изключат следните случаи:

- а) стопанства, в които повече от 75% от обработваемата земя се използва за производството на треви или други тревни фуражи, представлява земя, оставена под угар, засята е с бобови култури или съчетава тези употреби;
- б) стопанства, в които повече от 75% от отговарящата на условията за подпомагане земеделска площ е постоянно затревена площ, използва се за производство на треви или други тревни фуражи или за производство на култури под вода (оризища) през значителна част от годината или от цикъла за отглеждане на културите, или съчетава тези употреби; или
- в) с площ на обработваемата земя до 10 хектара включително.

За земеделски площи, сертифицирани за биологично растениевъдство в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г.) се счита, че отговарят на настоящия стандарт за ДЗЕС.

ДЗЕС 8: Запазване на непроизводствени обекти и площи за подобряване на биологичното разнообразие в земеделското стопанство.

Стопанствата задължително следва да:

- запазват съществуващите особености на ландшафта (отделни дървета, синори, живи плетове и редици дървета, дървета в група) и тераси;
- запазват съществуващите живи плетове и дървета, които не се отрязват по време на размножителния период и периода на отглеждане на малките при птиците (от 1 март до 31 юли);
- запазват и поддържат съществуващите постоянно затревени площи от нежелана растителност – орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum spp.*), айлант (*Ailanthus altissima*) и аморфа (*Amorpha fruticosa*).

Особености на ландшафта, определени за запазване са:

- Отделни дървета с корона с диаметър, не по-малък от 4 м;
- Синори (полски граници) с широчина между 1 и 15 м, върху които не се произвежда земеделска продукция;
- Живи плетове и редици дървета с широчина между 1 и 15 м;
- Дървета в група с максимална площ до 0,3 ха;
- Тераси.

ДЗЕС 9: Забрана за преобразуване или разораване на постоянно затревени площи, определени като екологично чувствителни в зоните на "Натура 2000".

Екологично чувствителни постоянно затревени площи са всички постоянно затревени площи, намиращи се в защитени зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Списъкът на тези защитени зони е обнародван в "Държавен вестник" по реда на чл. 10, ал. 4 от ЗБР. Постоянно затревените площи в зони по НАТУРА 2000 са включени в рамките на слой „Екологично чувствителни ПЗП“. Те не трябва да бъдат разоравани или преобразувани.

Стандартите за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС) са задължителни за изпълнение от всички земеделски стопани, собственици и/или ползватели на земеделски земи, бенефициенти по:

-Интервенции под формата на директни плащания (чл. 16 от Регламент (ЕС) 2021/2115)

1. Необвързани с производството директни плащания;

а) основното подпомагане на доходите за устойчивост;

б) допълнителното преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост;

в) допълнителното подпомагане на доходите за млади земеделски стопани;

г) схемите за климата, околната среда и хуманното отношение към животните (еко-схеми).

2. Обвързани с производството директни плащания:

а) обвързаното с производството подпомагане на доходите;

б) специалното плащане за културата памук.

- Плащания за малки земеделски стопани, съгласно чл. 28 от Регламент (ЕС) 2021/2115

- Интервенции в областта на развитието на селските райони (чл. 70, 71 и 72 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

Плащания или подпомагане по отношение на:

а) поети задължения в областта на околната среда и климата и други задължения в областта на управлението;

б) природни или други специфични за района ограничения;

в) специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания.

Стандарти за добро земеделско и екологично състояние не отменят задълженията на собствениците или ползвателите на земеделски земи по Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и други нормативни актове.

2.9. Да поддържат в добро здравословно състояние отглежданите животни /задължителните ваксинации и обезпаразитяване/, с оглед недопускане разпространението на зарази и паразити;

2.10. Да спазват ограниченията на Натура 2000;

2.11. Не се допускат торене и третирането на мерите и пасищата с препарати за растителна защита;

2.12. Да се ползват като прокари за животните до местата за паша и водопои имотите с начин на трайно ползване „прокар“ и/или съществуващите полски пътища;

2.13. Да охраняват и недопускат преминаването на моторни превозни средства през пасищата, мерите и ливадите;

2.14. Да провеждат необходимите мероприятия по осигуряване на пожарна безопасност в мерите, пасищата и ливадите.

2.15. Да изграждат в мерите, пасищата и ливадите електропастири и преместваеми спомагателни постройки за обслужване на имота след изразено писмено съгласие на министъра на земеделието и храните. В срок до един месец от изтичане срока на договора за ползване на имота, изградените ограждения и постройки се премахват или остават в собственост на Общината.

VII. ОТГОВОРНОСТИ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА

1. Кмет на Община:

1.1. Ръководи и контролира изпълнението на мероприятията по стопанисване и управление на мерите, пасищата и ливадите от Общинския поземлен фонд на територията на общината, съгласно ЗСПЗЗ;

1.2. Упълномощава длъжностни лица за провеждането на конкретни процедури и мероприятия в изпълнение на законовите изисквания;

1.3. Изисква от кметовете на кметства/кметски наместници на населени места, спазването на разписаните правила по отношение ползването на мерите, пасищата и ливадите на територията на съответното населено място.

2. Отдел „Устройство на територията и развитие“:

2.1. Отговарят за актуализацията на плана;

2.2. Съдействат и подпомагат собствениците на животни в населените места по изпълнението на плана;

2.3. Изготвят договорите за ползване на мери, пасища и ливадите от Общинския поземлен фонд;

2.4. Водят регистър на сключените договори и следят техните срокове.

3. Кметовете на кметства и кметски наместници от съставните селища на общината:

3.1. Се задължават да следят за изпълнение на Правилата за ползване на мери, пасища и ливади на територията на община Ябланица.

3.2. Организируют и контролират мероприятията по поддържане на мерите, пасищата и ливадите в добро земеделско и екологично състояние.

3.3. Уведомяват всички жители, отглеждащи пасищни селскостопански животни за лични нужди за определените за общо ползване общински пасища, мери и ливади.

3.4. Предоставят периодична информация на ползвателите относно необходимите мероприятия по поддържане и опазване на мерите, пасищата и ливадите при настъпила промяна.

VIII. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

При изпълнение на Годишния план за паша за ползването на мери, пасища и ливади за календарната 2027 година Общинска администрация гр. Ябланица взаимодейства с: Областна дирекция „Земеделие“ – гр. Ловеч, Общинска служба „Земеделие“ – гр. Тетевен, офис – гр. Ябланица, Областна дирекция по безопасност на храните – гр. Ловеч, кметовете и кметските наместници по населените места в общината и практикуващи ветеринарни лекари.

IX. ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПЛАНА

Финансовото осигуряване на плана се постига чрез:

Наемите за ползване на мери, пасища и ливади общинска собственост, постъпващи в приход на бюджета на община.

Финансиране по проекти – наемателите на мерите, пасищата и ливадите могат да кандидатстват по европейски програми и схеми за средства, с цел подобряване екологичното им състояние.